

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-09-10

Vår referens

Emil Svensson

Utvecklingssekreterare

emil.svensson@malmo.se

Förslag till förändringar i avgifter för serviceinsatser i ordinärt boende

HVO-2023-4345

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden har tagit fram reviderade riktlinjer för biståndsbedömning vid handläggning enligt socialtjänstlagen (SoL). Riktlinjerna är tänkta att gälla från 1 januari 2025.

I revideringen ingår en förändring av hur serviceinsatser, det vill säga städning, tvätt och inköp, beviljas. Idag sker detta genom att en frekvens för insatsen beviljas, och den är knuten till en fast schablontid som tillsammans med frekvensen genererar en totaltid som brukaren har rätt till. Detta förfarande gäller bara för serviceinsatser, medan omvårdnadsinsatser i stället beviljas utifrån frekvenser och tidsätts baserat på den enskildes behov. Modellen för serviceinsatser beslutades i kommunfullmäktige, och har gällt sedan 2015.

Förutsättningar för att nämndernas nya riktlinjer ska kunna gälla är att kommunfullmäktige upphäver beslutet om att beviljade serviceinsatser ska omvandlas till tid, samt att kommunfullmäktige beslutar att revidera avgiftssystemet för Malmö stad så att förändringen återspeglas där. Nämnden bör därför uppmana kommunfullmäktige att fatta detta beslut, gärna med ändring från den 1 januari 2025.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden förordar att förändringen återspeglar att serviceinsatser beviljas utifrån frekvens, men att tidsaspekten tas bort. Exempelvis skulle då hjälp med städning kunna beviljas med samma frekvens som tidigare, det vill säga en gång varannan vecka, men att planeringen och utförandet ska ske utifrån behovet i stället för att vara en och samma fasta tid för alla. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden förordar även att kostnaden lämnas oförändrad, men att den debiteras per tillfälle i stället för att utgå ifrån schablontiden.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård och omsorgsnämnden uppmanar kommunfullmäktige att besluta att göra nödvändiga ändringar av avgifter och taxor så att avgift för

serviceinsatser kan tas ut per tillfälle i stället för att utgå från schablontiden samt besluta att göra ändringar i tillhörande tillämpningsanvisningar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse HVON 2024-09-27 Förslag till förändringar i avgifter för serviceinsatser i ordinärt boende

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2023-12-20

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2024-09-17

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2024-09-27

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden har tagit fram reviderade riktlinjer för biståndsbedömning vid handläggning enligt socialtjänstlagen (SoL) (HVO-2023-4344). Riktlinjerna är tänkta att gälla från den 1 januari 2025.

I revideringen ingår en förändring av hur serviceinsatser, det vill säga städning, tvätt och inköp, beviljas. Idag sker detta genom att en frekvens för insatsen beviljas, och den är knuten till en fast schablontid som tillsammans med frekvensen genererar en totaltid som brukaren har rätt till. Detta förfarande gäller bara för serviceinsatser, medan omvårdnadsinsatser i stället beviljas utifrån frekvenser och tidsätts baserat på den enskildes behov. Modellen för serviceinsatser beslutades i kommunfullmäktige, och har gällt sedan 2015. Denna tid kan användas till respektive serviceinsats, och det finns möjlighet att byta en insats mot social samvaro eller utevistelse.

Då nämnderna inte äger alla delar av detta beslut är en förutsättning för att nämndernas nya riktlinjer ska kunna gälla att kommunfullmäktige upphäver beslutet om att beviljade serviceinsatser ska omvandlas till tid (HVO-2023-4344), samt att kommunfullmäktige beslutar att revidera taxor och avgifter för vård och omsorg i Malmö stad så att förändringen återspeglas där. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden uppmanar kommunfullmäktige att besluta att göra nödvändiga ändringar av avgifter och taxor så att avgift serviceinsatser kan tas ut per tillfälle i stället för att utgå från schablontiden. Nämnden uppmanar även kommunfullmäktige att besluta att göra ändringar i tillhörande tillämpningsanvisningar för avgifter.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden förordar att förändringen gällande avgifter återspeglar att serviceinsatser beviljas utifrån frekvens, men att tidsaspekten tas bort. Exempelvis skulle då hjälp med städning kunna beviljas med samma frekvens som tidigare, det vill säga en gång varannan vecka, men att planeringen och utförandet ska

ske utifrån behovet i stället för en fast tid. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden förordar även att kostnaden lämnas oförändrad, men att den debiteras per tillfälle i stället för att utgå ifrån schablontiden.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden önskar att förändringen börjar gälla från den 1 januari 2025.

Anledningar för nämnderna att se över modellen

Inom hälsa-, vård- och omsorgsnämnden gavs förvaltningen i samband med slutrapportering av nämndens uppdrag om översyn av system och regler som medverkar till upplevelsen av minutscheman (HVO-2022-3605) ett nytt uppdrag som bland annat innebar att återkomma med en projektplan för hur biståndsbedömningen kan utvecklas för att bättre stödja en mer tillitsbaserad styrning av hemtjänsten. Vidare identifierades serviceinsatser omvandlat till tid, som en bidragande orsak till upplevelse av minutscheman, och kom därför att omfattas av arbetet med att öka tillitsstyrningen inom biståndsbedömningen samt i verkställigheten.

Möjligheterna för brukare att disponera tiden beviljad för serviceinsatser är redan idag begränsad av att insatsen tvätt utförs av entreprenör, och förvaltningen har i uppdrag att arbeta fram en lösning för att göra förändringar i utförandet av insatsen inköp från egen regi till e-handel. I de fall insatsen utförs av entreprenör så går det inte längre för brukaren att omdisponera den beviljade tiden för insatsen. Insatserna social samvaro och utevistelser erbjuds fortfarande och det går bra att ansöka om dessa som vanligt.

Schablontiderna kan vidare innebära inlåsnings effekter för förvaltningens resurser där planeringen sker utifrån beviljad tid, men att det inte nödvändigtvis överensstämmer med det faktiska behovet för att utföra insatsen. En förändring krävs för att tillåta att planeringen kan ske utifrån brukarens individuella behov i stället för att utgå från fasta schablontider.

Styrdokument för biståndsbedömning av serviceinsatser

Modellen för biståndsbeslut gällande serviceinsatser omvandlat till tid inom hemtjänsten (STK-2013-627) infördes den 1 januari 2015, och då var det som idag är hälsa-, vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde uppdelat på fem stadsområdesnämnder. Det fanns då behov av en stadsövergripande samordning gällande styrdokument, och med anledning av detta så finns det i dag reglerande dokument som ägs av olika instanser: riktlinjer för biståndsbedömning ägs av hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, medan styrdokument för avgifter respektive tillämpningsanvisningar för avgifter handhas av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.

”Tillämpningsanvisningar för biståndsbeslut omvandlat i tid gällande service i hemtjänst” upphävdes genom beslut § 159 av kommunfullmäktige från och med den 1 juli 2016. I samband med att tillämpningsanvisningarna upphävdes beslutade kommunfullmäktige att ”Riktlinjer för biståndsbedömning i ordinärt boende och särskilt boende enligt Socialtjänstlagen (SoL)” skulle gälla från och med den 1 juli 2016.

Med anledning av att ny organisation trädde i kraft den 1 maj 2017 genomfördes en översyn av kommuncentrala styrdokument som gällde för stadsområdesnämndernas och sociala resursnämndens ansvarsområden och som var antagna av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Flera styrdokument hade syftat till att skapa likställighet med anledning av att det funnits stadsområdesnämnder med samma uppdrag, ansvar och verksamhet. I den nya organisationen där tre socialnämnder fick olika ansvarsområden och uppdrag blev en del av de kommuncentrala styrdokumenterna obehövligen för att säkerställa likställigheten mellan flera nämnder. Då vissa styrdokument har en reglerande funktion bedömdes att de skulle överföras till den nämnd som enligt reglementet är ansvarig för uppdraget. Detta innebar att kommunfullmäktige i samband med ny organisation hänsköt ansvaret för biståndsriktlinjerna till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden från och med 1 juli 2017 (kommunfullmäktige, §147, 2017-06-21). Förändringar i biståndsriktlinjerna ska i enlighet med det beslutet ske i samråd med funktionsstödsnämnden (FSN) om förändringarna även berör FSN.

Serviceinsatser omvandlat till tid regleras dessutom av kommunfullmäktige inom ramen för regelverket för avgifter. Nuvarande avgiftssystem antogs i februari 2014 och började gälla den 1 januari 2015. I samband med detta ärende fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram tillämpningsanvisningar kopplade till taxor och avgifter inom vård och omsorg i Malmö stad, vilka de fortsatt äger.

Ansvariga

Sofie Westlund, avdelningschef
Sergio Garay, förvaltningschef